

Timmersvansens Förskola

Plan Mot Diskriminering och Kränkande Behandling

2014/2015

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

LAGSTIFTNING.....	3
CENTRALA BEGREPP.....	5
ANSVARSFÖRDELNING.....	7
MÅL.....	7
FRÄMJANDE ARBETE.....	7
FÖREBYGGANDE ARBETE.....	8
ÅTGÄRDANDE ARBETE.....	8
ÄRENDEGÅNG VID TRAKASSERIER ELLER KRÄNKANDE	
BEHANDLING.....	9
DOKUMENTATION.....	10
HANDLINGSPLAN.....	11
UTKAST TILL KARTLÄGGNING.....	12

LAGSTIFTNING

Två olika lagar har till syfte att skydda barn och elever mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Skollagen (2010:800)

Enligt 6 kapitlet ska huvudmannen inom ramen för varje särskild verksamhet

- **bedriva ett målinriktat arbete** för att motverka kränkande behandling av barn och elever.
- **vidta åtgärder för att förhindra** att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
- **varje år upprätta en plan** med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Om huvudmannen eller personalen får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är huvudmannen skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att de medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller påtalat att någon handlat i strid med kapitlet.

Huvudman och utbildningsanordnare för förskolan är kommunen.

Skolinspektionen har tillsynen över att bestämmelserna i skollagen följs.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Enligt diskrimineringslagen ska den som bedriver verksamhet som avses i skollagen

- **bedriva ett målinriktat arbete** för att främja lika rättigheter och möjligheter för de barn och elever som deltar i verksamheten oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.
- **upprätta en plan** med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn och elever som deltar i verksamheten och dels förebygga och förhindra trakasserier. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året.

Om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn eller en elev som deltar i eller söker till verksamheten anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

Anställda och uppdragstagare i verksamheten likställs med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget.

Diskrimineringsombudsmannen har tillsynen över att bestämmelserna i diskrimineringslagen följs.

Förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling (2006:1083)

En likabehandlingsplan och en plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen och eleverna i den verksamheten för vilken planen gäller. Utformningen och anpassningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Förskolans ansvar

Skolan ska varje år upprätta två planer för likabehandlingsarbetet

- § Likabehandlingsplan enligt Diskrimineringslagen 3 kap 16
- § Plan mot kränkande behandling enligt Skollagen 6 kap 8 §

Planerna kan sammanföras till en, så länge innehållet uppfyller lagens krav.

Eftersom arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling har många likheter väljer Timmersvansens förskola att i detta dokument sammanföra sin likabehandlingsplan och planen mot kränkande behandling.

CENTRALA BEGREPP

För att förstå och kunna vara delaktig i förskolans likabehandlingsarbete är det viktigt att vara väl insatt i de begrepp som förekommer i lagstiftningen.

Diskriminering

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Diskriminering handlar om missgynnande och förutsätter därför någon form av makt hos den som diskriminerar. I förskolan innebär detta att det är huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk mening.

Direkt diskriminering missgynnar ett barn av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering är en följd av att förskolan behandlar alla lika utifrån till synes neutrala bestämmelser, men i praktiken missgynnar ett barn av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Ett barn kan också bli diskriminerat om barnet missgynnas på grund av skäl som har samband med diskrimineringsgrunderna kopplat till föräldrars eller syskons sexuella läggning, funktionshinder m m.

Det är tillåtet att särbehandla på grund av ålder vid tillämpning av bestämmelser i förskola, förskoleklass, skolbarnsomsorg och grundskola som exempelvis utgår från Skollagen.

Trakasserier

Trakasserier innebär att någon uppträder så att ett barns eller en elevs värdighet kränks och det finns ett samband med någon av diskrimineringsgrunderna: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier innebär ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att barn eller personal uppträder så att man kränker ett barns eller en elevs värdighet. En kränkande behandling har ingen koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likväl som dolda och subtila.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- Fysisk – i form av slag, knuffar
- Verbal – i form av hot, öknamn, svordomar, ryktesspridning
- Psykosocial – i form av utfrysning, grimaser
- Texter och bilder – i form av teckningar, lappar, sms, fotografier, msn

Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär **en upprepad** negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Man behöver inte ha haft någon avsikt med sitt agerande för att göra sig skyldig till kränkningar eller trakasserier. Det är effekten som avgör.

Befogade tillsägelser

Förskolans personal måste ibland tillrättavisa ett barn för att skapa en god miljö för hela barngruppen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om barnet ifråga kan uppleva det som kränkande.

ANSVARSFÖRDELNING

Var och en i personalen har ansvar för att vara väl insatt i hur arbetet mot kränkande behandling och trakasserier bedrivs på förskolan och för att aktivt arbeta med att förebygga kränkande behandling och trakasserier.

Avdelningarna ansvarar för att driva arbetet med att förebygga och åtgärda uppkomna fall av kränkningar och trakasserier.

Likabehandlingsgruppen (LBG) har ansvar för att initiera den årliga utvärderingen av förskolans likabehandlingsarbete samt revidering av likabehandlingsplanen. Gruppen består av en personal från vardera avdelning på förskolan.

Förskolechefen är huvudansvarig för Timmersvansens förskolas arbete för främjande av likabehandling och arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Förskolechefen ansvarar också för att förskolans likabehandlingsplan förankras hos personal, barn och vårdnadshavare.

Kartläggning

Slutsatser av genomförd kartläggning: Höstens enkätfrågor till föräldrarna visade att de är mycket nöjda med det arbete som förskolan bedriver. De känner att de inte har något att tillägga till planen. Ökad personaltäthet och fortsatt bra bemötande är önskemål som föräldrarna skrivit i enkätsvaren.

MÅL

På Timmersvansens förskola ska barnen få göra erfarenheter om människors lika värde genom att:

- Vi bemöter varandra på ett positivt sätt.
- Förskolan har en öppen och tillåtande miljö där alla barn får komma till tals, olikheter är en tillgång och att alla ska respekteras för den de är.
- Vid konflikter/diskussioner hjälper vi varandra så att lösningarna ska leda till ökad förståelse för varandras olika viljor/synpunkter.

FRÄMJANDE ARBETE

- Alla i arbetslagen arbetar medvetet för att framhålla att olikheter berikar.
- Alla i arbetslaget är lyhörda för alla barns utveckling och välbefinnande.
- Alla som vistas i förskolan ska vara goda förebilder för barnen och uppmuntra positivt beteende.
- Arbetslaget utformar en trygg lekmiljö.
- Arbetslagen arbetar med värdegrundsfrågor. Vi använder oss av olika material från UNICEF, Rädda barnen och på detta sätt hålls arbetet med likabehandlingsplanen levande.

- Timmersvansen har en likabehandlingsgrupp som kartlägger behovet av kompetensutveckling i likabehandlingsarbetet.
- Arbetslaget strävar efter ett nära och förtroendefullt samarbete med vårdnadshavare genom en öppen dialog. Genom enkätfrågor och information via höstens föräldramöte förankras Likabehandlingsplanen hos vårdnadshavarna.
- Samarbeta vid utevistelsen, barnen är allas ansvar.
- Vid några tillfällen under läsåret samlas vi i åldersblandade grupper för att gemensamt delta i aktiviteter.

FÖREBYGGANDE ARBETE

- Pedagogerna gör en årlig kartläggning av verksamheten både av avdelningen och av enheten, som grund för det planerade arbetet därefter.
- Hela förskolan samarbetar vid utevistelsen - barnen är allas ansvar.
- Barn och pedagoger skapar tillsammans trivselregler, avdelningsvis.
- Barnen delas ofta in i mindre grupper för att möjliggöra att personalen kan finnas nära och uppfatta vad som sker och sägs i lekar och andra aktiviteter.

Detta kan du som förälder göra

- Vara delaktig i barnets förskolesituation
- Uppmuntra positivt beteende
- Ta kontakt med personal eller förskolechef om du misstänker att något barn utsatts för diskriminering eller kränkande behandling på förskolan.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering sker inom ramarna för det systematiska kvalitetsarbetet (SKA) med hjälp av verktyget BRUK.

ÅTGÄRDANDE ARBETE

- Observationer och löpande dokumentation:
  - Vad händer?
  - När händer det?
  - Hur går kränkningen eller trakasserierna till?
  - Vem, vilka är inblandade?
- Samtal med inblandade parter.
- Kontakt och information till berörda föräldrar.
- Information till förskolechef
- Uppföljning av vilken effekt åtgärderna har haft. Om någon del av problematiken återstår fattar man beslut om ytterligare åtgärder.

ÄRENDEGÅNG VID TRAKASSERIER ELLER KRÄNKANDE BEHANDLING

1. Anmälan om trakasserier eller kränkande behandling kommer in från barn, skyddsombud, pedagog, vårdnadshavare eller annan person.
2. Den vuxne som ser eller blir informerad om händelsen tar tag i situationen.
Vid trakasserier eller kränkningar från vuxen mot barn eller barn mot barn:
  - Alltid stödja barnet – barnet i fokus. På ett mildt sätt avbryta situationen.
3. Prata med den som kränkt om situationen.
4. Personalen pratar med det kränkta barnet om händelsen.
  - Viktigt att vara tydlig med att det finns vuxna som sett att barnet upplevt obehag och att vi tar ansvar för att lösa situationen.
5. Vårdnadshavare kontaktas vid behov.
6. Prata ut inom arbetslaget om händelsen, ev. deltar vårdnadshavare.

Vid behov av fortsatta åtgärder:

7. Förskolechefen informeras.
8. Likabehandlingsgruppen (LBG) kontaktas och arbetar vidare med ärendet.
9. Vid behov träffas förskolechef, LBG och vårdnadshavare.
10. BoF kan kopplas in.

DOKUMENTATION

Datum: _____

Plats: _____

_____

Inblandade: _____

_____

_____

Beskriv händelsen: _____

_____

_____

_____

_____

Hur fick förskolan kännedom: _____

_____

_____

_____

Planerade åtgärder: _____

_____

_____

Kontakt med vårdnadshavare:

Uppföljning: _____

_____

_____

Noterat av: _____

HANDLINGSPLAN

Handlingsplan för hantering av personals kränkande behandling eller trakasserier av barn.

1. Personal på förskolan som får kännedom om att ett barn utsatts för kränkande behandling eller trakasserier dokumenterar detta omedelbart på blankett, se bilaga 1.
2. Förskolechef informeras snarast om händelsen/ärendet och dokumentationen överlämnas.
3. Förskolechefen informerar sig ytterligare i ärendet för att snabbt kunna avgöra vilka åtgärder som rimligen krävs för att omedelbart förhindra att den kränkande behandlingen eller trakasserier fortsätter.
4. Förskolechefen fattar beslut om eventuellt behov av ytterligare utredning av händelsen/ärendet.
5. Förskolechefen bedömer om även skolchefen bör informeras.
6. Förskolechefen bedömer utifrån aktuell lagstiftning om den kränkande behandlingen eller trakasserier utgör ett brott och därför ska polisanmälas.
7. Förskolechefen upprättar en plan för det lokala utredningsarbetet och påbörjar arbetet.
8. Förskolechefen ger förskolans likabehandlingsgrupp ansvar för att planera så att det utsatta barnet får stöd utifrån sitt behov.
9. Förskolechefen bedömer behovet av information till andra barn, personal och vårdnadshavare. Därefter formuleras den information som ska delges och en plan upprättas för genomförandet.
10. För att försäkra sig om att de vidtagna åtgärderna är tillräckliga och leder till att den kränkande behandlingen eller trakasserier upphör följer förskolechefen hela tiden upp och utvärderar ärendet.
11. Ärendet avslutas när den eventuella lokala utredningen är slutförd och de kränkande behandlingarna eller trakasserier har upphört.
12. Dokumentation arkiveras.

Utkast till kartläggning

- av riskerna för kränkande behandling eller trakasserier.

Exempel på verktyg att använda vid kartläggning:

- Undersökningsfrågor till barnen – trivselenkät.
  - Trygghetsvandring – inomhus samt utomhus, var finns riskerna?
  - Övergångar – situationer som inte fungerar tillfredsställande.
  - Otrygghet hos barn.
  - Personalens dagliga iakttagelser.
  - Barns iakttagelser och berättelser – direkt till oss eller via föräldrarna.
  - Tidigare kränkningar = riskställen, dra lärdom av tidigare händelser.
-
- Analysera kartläggningens resultat – identifiera risker som kan leda till kränkningar.
  - Efter analysen, vid behov, formulerar vi nya mål att jobba mot. Detta för att minimera riskerna för diskriminering eller kränkande behandling.